

ภาพปก

งอกงาม / Growth

Oil, acrylic, spray, spot color and soil on aluminum
150 x 120 cm., 2003

Rana IX Art Museum Foundation

สัจจะ: ธรรมชาติ
GLOBAL TRUTH

B-CAT-2-0361
SCL-0561-12-2526

galerie miyawaki
ギャラリー 宮脇

Rama IX Art Museum Foundation

การแสดงผลปกรรณเดี่ยว โดย วิโชค มุกดามณี

ลััจจะ..ธรรมชาติ
GLOBAL TRUTH

Solo Art Exhibition by Vichoke Mukdamanee
Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

GLOBAL TRUTH

SOLO ART EXHIBITION BY VICHOTE MUKDAMANEH

THE SILOM GALLERY SILOM RD. BANGKOK 15 DEC. 2003 - 1 JAN. 2004

DESIGNED: SUCHAI MUKDAMANEH

PHOTOGRAPH: OPAS CHOTIPANLAWANONT

TEXT TRANSLATED: KANOKWAN RITTHIPROE

STUDIO: ATANAPARI DA

SASIVIMOL SANITRAIPAKDEE

PRINCE: ANSARIN PRINCE ANSIRI BUSHING PUBLIC COMPANY LIMITED

galerie miyawaki
ギャラリー 宮脇

จากประธาน

ชาวไทยมีวัฒนธรรมอันดีงามที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษหลายชั่วอายุคน แต่เรากำลังสนใจวัตถุทางวัฒนธรรมอันควรค่าต่อการเผยแพร่ต่อสาธารณชนและนานาชาติอย่างประเทศ “ศิลปะ” ซึ่งเป็นแกนหัวใจของวัฒนธรรม จะต้องได้รับการส่งเสริมให้ปรากฏสู่สายตาชาวโลก เพื่อให้เขารู้ว่าเราเป็นชาติที่มีอารยธรรม

ผลิตผลทางวัฒนธรรมนั้นเป็นมรดกที่มีค่ายิ่งต่อประเทศชาติ ส่งผลให้นานาอารยประเทศจะต้องยอมรับว่า ไทยเป็นดินแดนที่มีความเจริญแล้ว ดังนั้นเมื่อมีงานนิทรรศการศิลปะครั้งใด ผมจึงรู้สึกปลาบปลื้มและดีใจที่ยังมีโอกาสได้เห็นผู้ที่รักและมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นงานจิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะภาพพิมพ์ หรือกระทั่งศิลปะแขนงใดๆก็ตาม เช่นเดียวกัน เมื่อผมมองเห็นวัตถุธาตุรอบๆ ข้าง ณ ปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง รถยนต์ ตึกสูง ผู้คนในสังคมเมือง ผมจะนึกถึงอาจารย์โชคชัยมาทันที ผมเห็นรูปคนที่แฝงตัวอยู่ในสังคมเมือง คนแต่ละคนนั้นมีชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ผมนึกถึงดอกไม้ที่ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงตามสภาพของดิน รากเหง้าของพืชประเภทนี้ได้ดูดซับอาหารและน้ำมาหล่อเลี้ยงลำต้นและใบ จนกระทั่งสามารถผลิตดอกให้บานสะพรั่งอวดเหล่าหมู่แมลงที่บินไปมาอย่างน่าชวนชม กล่าวคือ เมื่อสังคมเปลี่ยน “ศิลปะ” ซึ่งเปรียบเสมือนดอกไม้ เป็นผลิตผลทางวัฒนธรรมก็ย่อมเปลี่ยนแปลงตามสภาพของสังคมที่ดำรงอยู่ ณ ขณะนั้น

ผลงานของ อ. วิโชค มุกดามณี ในครั้งนี้ ซึ่งเป็นงานศิลปะร่วมสมัยที่ได้นำเอาสื่อผสมมาสร้างเป็นผลงานนำเสนอ อันถือได้ว่ามีเอกลักษณ์โดดเด่นและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ การนำเสนอความงาม โดยนำเอาสารรอบตัว ณ ปัจจุบันมาเกี่ยวข้อง เป็นอีกช่วงชีวิตหนึ่งของท่านที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ซึ่งสร้างสรรค์มาอย่างต่อเนื่องและไม่เคยหยุดยั้ง

นับเป็นโอกาสอันดีที่ได้มีโอกาสมาเป็นประธานเปิดนิทรรศการศิลปะในครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี สมกับที่ศิลปินได้ทุ่มเทร่างกายและแรงใจสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ขึ้นมา เพื่อที่จะให้สาธารณชนได้เลิพลางแห่งสุนทรีย์ะครั้งนี้มากยิ่งขึ้น

๒๒.๖๒

(บุญชัย เปญจรงค์กุล)

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
บมจ. ยูนิเท็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี้

ทักษะจากศิลปิน

การแสดงผลงานศิลปะครั้งนี้ เป็นการรวบรวมผลงานจิตรกรรมที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นในช่วง พ.ศ. 2517-2546 มาวิเคราะห์จัดลำดับข้อมูลของแนวความคิดที่ได้รับแรงบันดาลใจ การใช้เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ รวมทั้งเนื้อหาสำคัญที่ต้องกรณำเสนอต่อผู้ชม ผลงานมีทั้งสิ้น 11 ชุดด้วยกัน คือ

ชุดที่ 1 พ.ศ. 2517-2523	จิตรกรรมโครงสร้างที่ประกอบด้วยแผนราบ
ชุดที่ 2 พ.ศ. 2524-2526	จิตรกรรมที่ใช้โครงสร้างไม่แน่นอน
ชุดที่ 3 พ.ศ. 2527-2529	จิตรกรรมที่ใช้วัสดุศิลปะปิดผสมกับการระบายสีแบบจิตรกรรม
ชุดที่ 4 พ.ศ. 2530-2535	จิตรกรรมชุด โลหะและสื่อประสม
ชุดที่ 5 พ.ศ. 2536-2539	จิตรกรรมชุด สัญญาณสิ่งแวดล้อม สิ่งของจากธรรมชาติ และวัสดุจากความเจริญของเทคโนโลยีสมัยใหม่
ชุดที่ 6 พ.ศ. 2537-2539	จิตรกรรมชุด จักรวาล : ซีวิต : วิทยาศาสตร์
ชุดที่ 7 พ.ศ. 2538-2539	จิตรกรรมชุด ป่าต้นน้ำ
ชุดที่ 8 พ.ศ. 2540-2544	จิตรกรรมชุด โลกภายนอกและมุมมองของวิหค มุกตามณี
ชุดที่ 9 พ.ศ. 2543-2544	จิตรกรรมชุด 4 ทิศนะ
ชุดที่ 10 พ.ศ. 2544-2545	จิตรกรรมชุด ใบหน้า
ชุดที่ 11 พ.ศ. 2545-2546	จิตรกรรมชุด สัจจะ..ธรรมชาติ (Global Truth)

ในการจัดการแสดงจะนำภาพผลงานที่สื่อถึงแนวทางแต่ละชุดมาติดตั้ง เพื่อให้ผู้ร่วมงาน ศิลปะและสาธารณชนได้เห็นกระบวนการของความคิดและพัฒนาการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในช่วง 30 ปี รวมทั้งสิ้นประมาณ 80 ชิ้น

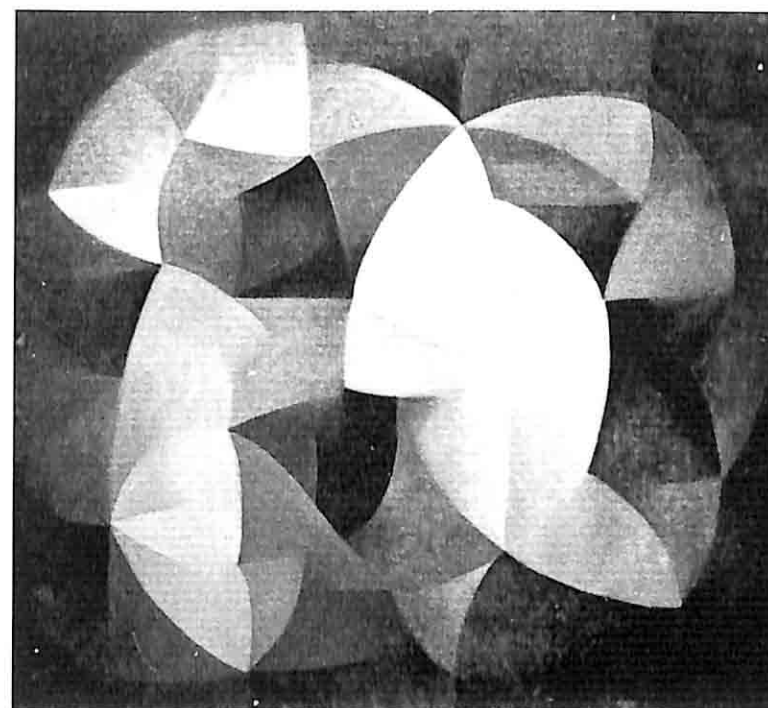
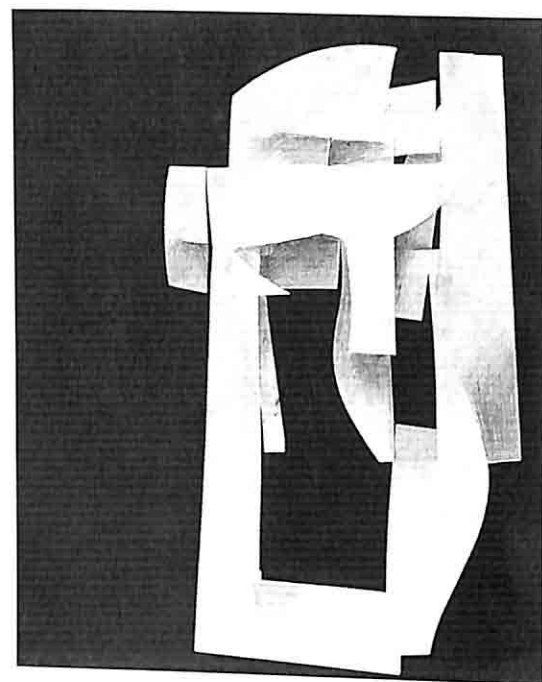
สำหรับผลงานชุด ลัทธิ ธรรมชาติ ที่สร้างสรรค์ขึ้นในช่วง พ.ศ. 2545-2546 ที่สะท้อนเรื่องราวของชีวิตมนุษย์กับการดำรงตัวในสังคมใหม่จะมีจำนวนประมาณ 40 ชิ้น

ขอขอบคุณผู้ให้การสนับสนุนในการดำเนินงานคือ คุณหญิงวรรณา สิริวัฒนภักดี คุณบรรณพจน์ ดามาพงศ์ คุณปนัดดา เจณณวาสิน คุณชีวิพัฒน์ ณ ถลาง คุณกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร พล.อ.ต.ธีรจักร ฝากกุล บริษัท เปียร์ไทย (1991) จำกัด บริษัท ชินวัตร คอมพิวเตอร์ จำกัด การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย บริษัท โดชิบา ไทยแลนด์ จำกัด บริษัท ตรีเพชรอีซูมเชลล์ จำกัด เดอะสโสมแกลเลอรี และบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ที่สนับสนุนการจัดทำนิทรรศการและจัดพิมพ์คู่มือ โดยเฉพาอย่างยิ่งคุณบุญชัย เบญจรงค์กุล ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานเปิดนิทรรศการผลงานในช่วง 30 ปี ครั้งนี้

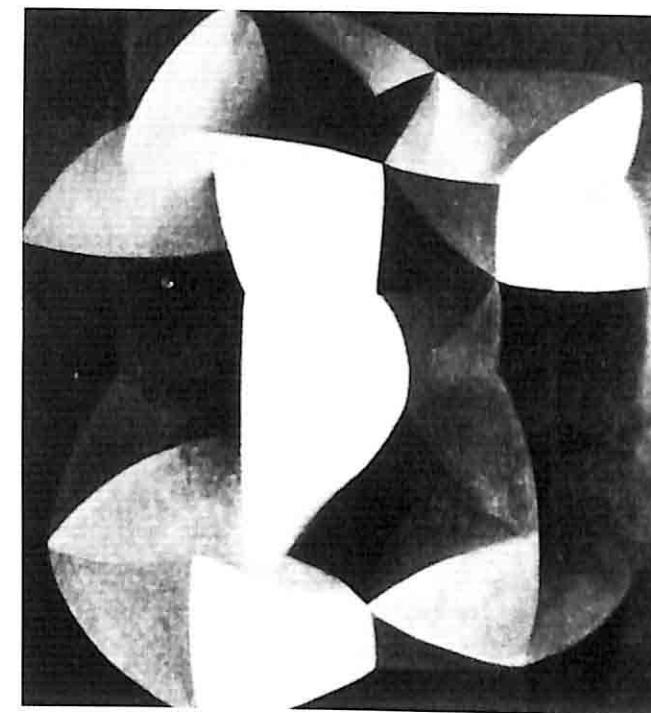
หวังว่าการแสดงผลงานจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงการศิลปะร่วมสมัยและสาธารณชนทั่วไป
ในการศึกษาแนวคิด การวิเคราะห์ข้อมูลในงานจิตรกรรม การใช้สื่อวัสดุในการสร้างสรรค์และคุณค่า
ความงามทางศิลปะที่เกิดขึ้นตามสมควร

 (รองศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี)
 ธันวาคม 2546

แนวความคิดในการสร้างผลงานของวิโชค มุกดามณี
พ.ศ. 2517-2546

Structure with Internal Plane
100 x 116 cm., 1974

Structure with Internal Plane
116 x 100 cm., 1974

Rama IX Art Museum Foundation

ชุดที่ 1 พ.ศ. 2517-2523 รูปทรงที่มีโครงสร้างแน่นอน

ชีวิต มนุษย์ ธรรมชาติ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ตลอดจนสรรพสิ่งทั้งปวง ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของเทคโนโลยีสมัยใหม่และความเจริญทางด้านวัตถุและรู้สึกถึงสภาวะใหม่ที่เกิดขึ้นซึ่งมีทั้งความขัดแย้งและความสัมพันธ์กันปรากฏให้เห็นในรูปความงาม ความสมบูรณ์ ตลอดจนพลังอำนาจที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน

จากสภาพแวดล้อมและบรรยากาศดังกล่าว เป็นพลังผลักดันให้เกิดแนวความคิดและแสดงออกโดยการสร้างงานศิลปกรรมขึ้น มุ่งเน้นเนื้อหาทางรูปทรงที่มีโครงสร้างและสัญลักษณ์ซึ่งสื่อความหมายสะท้อนสภาวะการณ์ปัจจุบัน โดยเน้นสาระสำคัญในผลงานทั้งหมดอยู่ 2 ประการ คือ

1. การสร้างรูปทรงให้มีโครงสร้างและสัญลักษณ์ที่สื่อถึงเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน
2. สื่อวัสดุและการเปลี่ยนแปลงจากผลกระทบของเทคโนโลยีสมัยใหม่

ในการมุ่งสู่จุดหมายของการสร้างสรรค์ด้วยสาระสำคัญดังกล่าว โดยการประสานสื่อและวัสดุต่างๆ ให้สอดคล้องกับรูปทรงและรูปสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นด้วยความบังเอิญจากสภาพแวดล้อมภายใต้รูปแบบนามธรรม (Abstract) ตัดทอนรูปความจริงออกไปโดยไม่อาศัยรูปแบบหรือเรื่องราวที่เหมือนจริงตามธรรมชาติ ทั้งนี้เพราะมุ่งเน้นพลังอำนาจที่เกิดจากรูปทรงและปริมาณความรุนแรงของพื้นที่รวมทั้งผิวของวัสดุ และต้องการจะแสดงทัศนะที่มีต่อเทคโนโลยีร่วมสมัยชีวิตและสภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบัน โดยการสร้างรูปทรงที่มีพลังอำนาจต่อความรู้สึกของผู้คน ทั้งการรับรู้ได้โดยรูปร่างภายนอกและความรู้สึกภายในใจ ตลอดจนผลกระทบต่อนิเวศวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม

ในการสร้างงานศิลปกรรมชุดนี้ ได้ให้ความสำคัญกับผลกระทบต่างๆ ของเทคโนโลยีและวิวัฒนาการสมัยใหม่โดยให้มีบทบาทและปฏิกิริยาอยู่ในผลงาน ดังนี้

เนื้อหา เป็นเนื้อหาทางรูปทรงที่มีร่องรอยและรูปร่างที่สร้างขึ้นจากแนวความคิดเฉพาะตน โดยได้ความบันดาลใจมาจากสิ่งต่างๆ ในสภาพแวดล้อมใหม่ อันหมายถึงสภาพแวดล้อมแต่เดิมที่เป็นธรรมชาติ ถูกกระทำให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมด้วยผลกระทบจากเทคโนโลยีปัจจุบัน

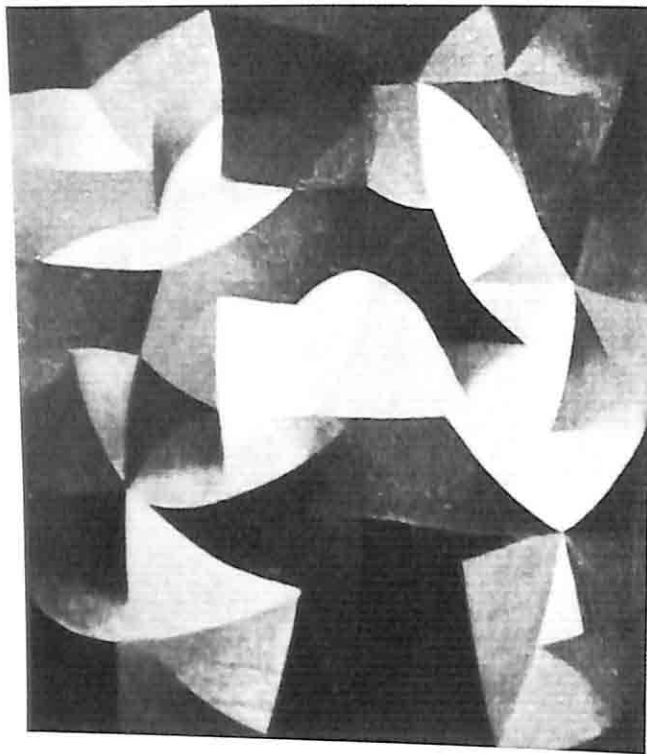
รูปแบบ กำหนดโครงสร้างในลักษณะแน่นอนและไม่แน่นอน และใช้รูปทรงจากสภาพแวดล้อมใหม่ที่ได้พบเห็นแบ่งไว้ 3 จำพวก คือ

1. รูปทรงที่เกิดจากธรรมชาติ
2. รูปทรงที่เกิดจากวัสดุสังเคราะห์
3. รูปทรงที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีสมัยใหม่

นำรูปทรงเหล่านี้มาสร้างขึ้นใหม่โดยคลี่คลายไปสู่รูปแบบลักษณะนามธรรมไม่บ่งชี้ความจริงจากสิ่งที่เห็นโดยชัดเจน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้โครงสร้างและรูปทรงที่ปรากฏนั้นเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายถึงสภาพแวดล้อมใหม่ในปัจจุบัน

สัญลักษณ์ โดยการสร้างเครื่องหมายจากรูปทรงที่ได้มา ทั้งนี้เพื่อแทนค่าสภาวะการณ์ที่บ่งบอกถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่และสิ่งที่มีพลังอำนาจต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน

เทคนิคและวัสดุ ใช้วัสดุที่สื่อความหมายทางเทคโนโลยีและวัสดุที่เป็นผลผลิตสมัยใหม่ เข้าร่วมในการสร้างงานศิลปกรรมชุดนี้โดยนำเอาพลาสติก ผ้า กระดาษ ไม้และโลหะต่างๆ เช่น เหล็ก อะลูมิเนียม ทองเหลือง ทองแดง สแตนเลส เข้ามาผสมผสานประกอบกันขึ้น โดยให้อิสระกับรูปร่างของวัสดุให้แผ่ขยายได้ตามจังหวะของตัวมันเองและไม่ได้กำหนดให้อยู่แต่พื้นที่ราบ อาจแผ่ขยายไปทางลึกหรือลอยตัวออกมาได้โดยอิสระ

Structure with Internal Plane
116 x 100 cm., 1974

Structure with Internal Plane
116 x 100 cm., 1974

รูปทรงที่มีโครงสร้างแน่นอน (พ.ศ. 2517-2523)

ระยะเริ่มต้นของการสร้างงานจิตรกรรม ได้สร้างรูปทรงที่มีโครงสร้างแน่นอนโดยมีแนวคิดจากข้อมูลที่เป็นจริงในธรรมชาติจากรูปทรง 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. รูปทรงที่มีโครงสร้างเป็นเส้น (Skeleton Structure หรือ Linear Structure) ได้แก่ โครงสร้างของมนุษย์ สัตว์ โครงใบไม้ ต้นไม้ โครงสร้างสถาปัตยกรรม
2. รูปทรงที่มีโครงสร้างเป็นแผ่นราบ (Planer Structure) ได้แก่ แผ่นราบที่ปรากฏในโครงสร้างต่างๆ ทั้งในสิ่งที่มีชีวิตและสถาปัตยกรรม มีการหักเหต่อเนื่องกันโดยแน่นอน
3. รูปทรงที่มีโครงสร้างเป็นเปลือกโค้งแข็ง (Shell Structure) เป็นรูปทรงที่เห็นได้จากโครงสร้างของผิวหน้าต่างๆ ที่มีเปลือกนอกแข็ง เช่น กะโหลกศีรษะ ผักหุ้มของพืช หรือเกราะป้องกันตัวของสัตว์ เช่น เปลือกหอย ปู และเปลือกไข่ เป็นต้น

มีการใช้รูปทรงจากโครงสร้างของสถาปัตยกรรม และรูปทรงจากโครงสร้างของร่างกายมนุษย์มาสร้างงานจิตรกรรมขึ้น โดยกำหนดรูปทรงให้หักเหไปตามจังหวะการเคลื่อนไหวของร่างกายภายใต้โครงสร้างที่มีปริมาตรแน่นอนของสถาปัตยกรรม ใช้จังหวะของแสงเงา ควบคุมการแผ่ขยายเข้าออกของรูปทรงด้านลึก ด้านและด้านข้าง ผลงานที่สร้างขึ้นดังกล่าวนี้มีโครงสร้างแน่นอน ให้ความรู้สึกนิ่งเฉย มั่นคงแข็งแรง

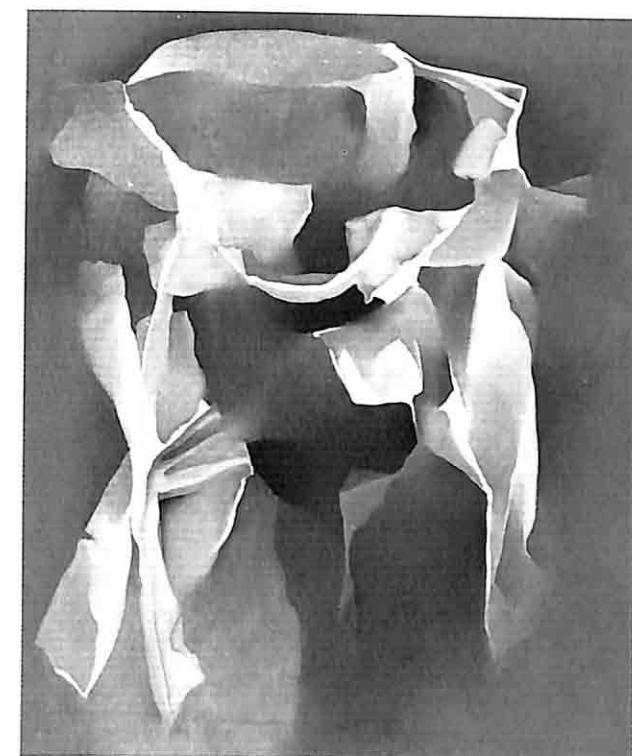
Rama IX Art Museum Foundation

ชุดที่ 2 พ.ศ. 2524-2526

รูปทรงที่มีโครงสร้างไม่แน่นอนจากวัสดุธรรมชาติ

ใต้จิตสำนึก / Subconscious
150 x 120 cm., 1984

รูปธรรมชาติ / Natural Image
100 x 80 cm., 1984

ระยะต่อมาเกิดแนวความคิดจากวัสดุและชีวิตในธรรมชาติที่มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลง มีการเคลื่อนไหวจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่ง ความเชื่อในพลังของธรรมชาติที่จะผลักดันทุกสิ่งทุกอย่างให้เป็นไปทั้งกระทำให้เกิดผลต่อความเจริญงอกงาม อุดมสมบูรณ์ของชีวิตและโดยนัยกลับกันก็กระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเสื่อมสลายและสูญสิ้นได้เช่นกัน

ผมอาศัยความสะเทือนใจดังกล่าวสร้างงานจิตรกรรมชุดที่แสดงความรู้สึกได้ลึกซึ้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2527 โดยอาศัยรูปทรงของเสื้อผ้าเก่า ซากพืชและใบไม้ นำมาเป็นจุดเริ่มต้นของความบังคลาใจในการสร้างสรรค์ การสร้างงานในระยะดังกล่าวนี้สื่อจากธรรมชาติที่มีความเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดจินตนาการอย่างต่อเนื่องกับความคิด

การได้รับความบังคลาใจจากซากที่เสื่อมสลายของรูปทรงที่มีโครงสร้างไม่แน่นอนซึ่งถูกกระทำโดยธรรมชาติ ถูกความเป็นไปของกาลเวลาทำให้รูปร่างและผิวพรรณเปลี่ยนแปลง รวมทั้งผลที่ถูกฉีกทำลายโดยมนุษย์ เป็นรูปทรงเบื้องต้นในการทำงาน การทวนเนื่องของอารมณ์ที่มีต่อสภาพของซากพืช การทำลาย และแรงกดดันภายในใจให้ผลต่อการทำงานชุดนี้มาก จากภาพชื่อ “ใต้จิตสำนึก” และภาพชื่อ “สภาวะใหม่” รวมทั้งผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นในช่วงเวลานั้นให้ผลต่ออารมณ์และความสะเทือนใจต่อตัวเองมากที่สุด การทำงานจิตรกรรมในระยะนี้ ได้ปล่อยให้จิตใจเข้าไปรวมในการทำงานอย่างเต็มที่ ลืมสิ่งต่างๆรอบกาย เพียงมุ่งที่จะสนองตอบจิตใต้สำนึกของตัวเองให้สมบูรณ์โดยให้การเคลื่อนไหวของร่างกาย มือ และมวลธาตุที่ใช้ในการสร้างงานคือ สีลเปรย์ ฝุ่นแป้ง พู่กัน ตลอดจน

รูปชีวิต / Image Form
100 x 80 cm., 1984

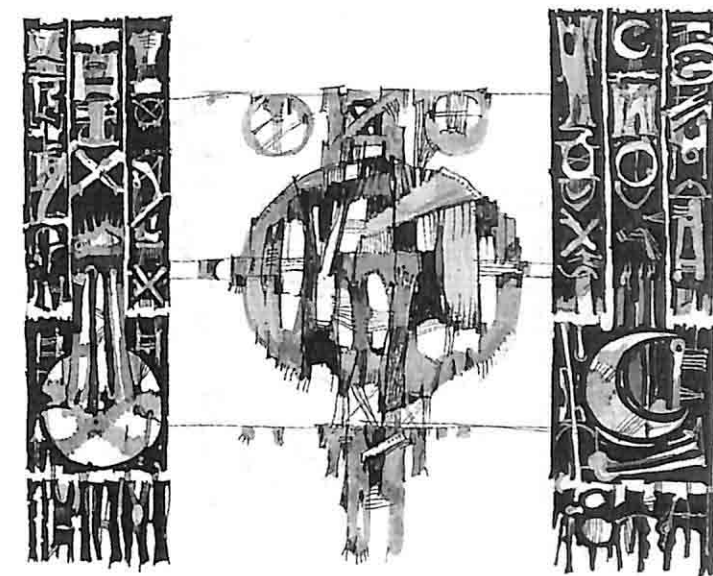
รูปชีวิต 1 / Image Form 1
240 x 120 cm., 1984

รูปชีวิต 2 / Image Form 2
240 x 120 cm., 1984

Rama IX Art Museum Foundation

ชีวิตและสัญลักษณ์ในสิ่งแวดล้อม
Life and Symbolic in Environment
500 x 300 cm., 1985

ภาพร่างโครงการจิตรกรรมกับสภาพแวดล้อม
Sketch of Painting Environment

จนเทคนิคของน้ำ และน้ำมัน ก่อตัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อผลักดันทิศทางของโครงสร้างรูปทรงไปตามอารมณ์และความบังดาลใจ

รูปทรงที่สร้างขึ้นในระยะนี้ ประกอบขึ้นด้วยโครงสร้างของพืช คือ กิ่งไม้ ใบไม้ ใบกล้วยและจากการใช้มือเข้าไปสัมผัสและร่วมในการผลักดันทิศทางของอารมณ์ของตัวเอง ยังผลให้การแสดงออกที่ปรากฏได้รูปทรงใหม่ที่เป็นรูปนามธรรมที่ทั้งห่างจากความจริงไปสู่จินตนาการที่ต้องการจากผลของความรู้สึกเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในพลวัตรธรรมชาติและสภาวะที่เกิดขึ้น ผลงานให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวรุนแรง ให้ความคิด และอารมณ์ตามทัศนะที่มีต่อธรรมชาติและสังคม

ทัศนะส่วนตัวที่มีต่อความเปลี่ยนแปลงในชีวิต ธรรมชาติ และสภาพสังคมดังกล่าวเป็นผลให้ผมสร้างสรรค์ผลงานที่มีสะท้อนภาวะการณ์ของการเปลี่ยนแปลงด้วยโครงสร้างและรูปทรงในลักษณะนามธรรมที่พัฒนาจากซากพืช ใบไม้ เลื้อยผ้าเก่า ซึ่งผ่านกาลเวลาและเสื่อมสลายไปเพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ไม่ว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะก่อตัวไปในรูปใดทิศทางใด

สิ่งที่ได้รับจากการทำงานชุดนี้อีกประการก็คือ รูปทรงที่มีโครงสร้างไม่แน่นอนให้ผลต่อจิตใจและอารมณ์ในการแสดงออกเป็นอย่างยิ่ง รู้สึกพอใจร้อยละและการเคลื่อนไหวของรูปทรงโครงสร้างที่เปลี่ยนไปในสภาพต่างๆ ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่

ชุดที่ 3 พ.ศ. 2527-2529

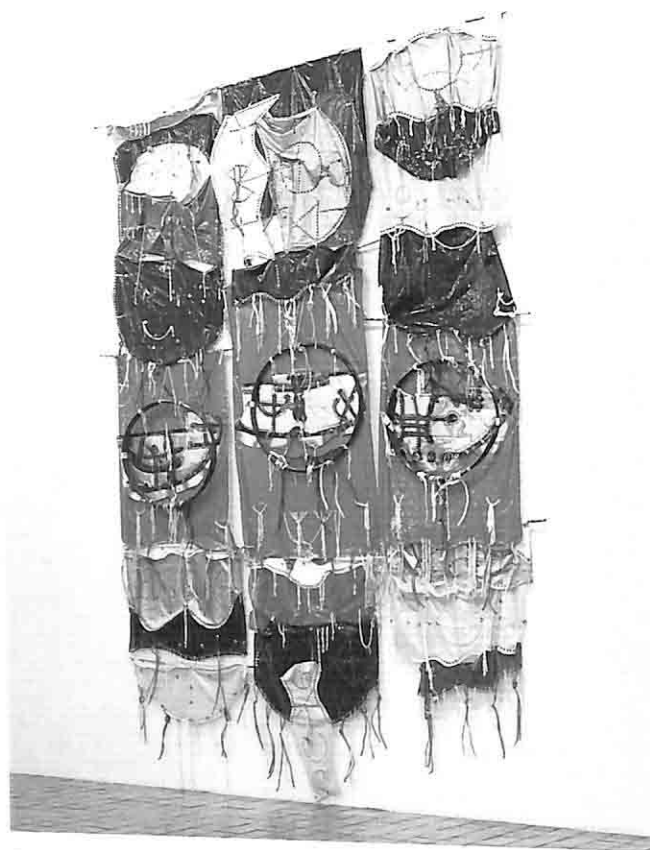
รูปทรงที่มีโครงสร้างไม่แน่นอนและการใช้วัสดุสังเคราะห์

หลังจากสร้างงานชุดได้สำนึกในใจอยู่ช่วงระยะหนึ่ง และในช่วงต้นปี พ.ศ. 2527 ก็รับเอาอิทธิพลของวัสดุที่เป็นผลิตภัณฑ์วัสดุสังเคราะห์และผลิตผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรมเข้ามา รวมทั้งความก้าวหน้าของกระบวนการทางเทคโนโลยีและการค้นพบสิ่งใหม่ที่ได้ผลต่อความรุดหน้าของสังคมไป และความเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อม

สิ่งที่เริ่มรู้สึกในช่วงระยะนี้ก็คือ การรับเอาวัสดุต่างๆ ที่มีผลจากเทคโนโลยีเข้ามาร่วมในชีวิตประจำวันซึ่งผมไม่ปฏิเสธที่จะรับเอาสิ่งต่างๆ ดังกล่าว แต่ในส่วนลึกนั้น นอกจากเกิดความเกรงกลัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่นอกเหนือไปจากพลังของธรรมชาติและการทำงานของมนุษย์แล้วยังรู้สึกหวาดวิตกต่อความก้าวไกลของเทคโนโลยีซึ่งคืบหน้าโดยไม่หยุดยั้ง

แนวความคิด รูปทรง และจุดมุ่งหมาย

แนวความคิดในการสร้างงานเกิดจากการทดลอง “โครงการจิตรกรรมกับสภาพแวดล้อม” (Painting Environment) โดยได้รับความบังดาลใจจากสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนแออัด และให้ชื่อผลงานชุดนี้ว่า “ชีวิตและสัญลักษณ์ในชุมชน”

ชีวิตและสภาวะการณใหม่ / Modern Existence
600 x 300 cm., 1986

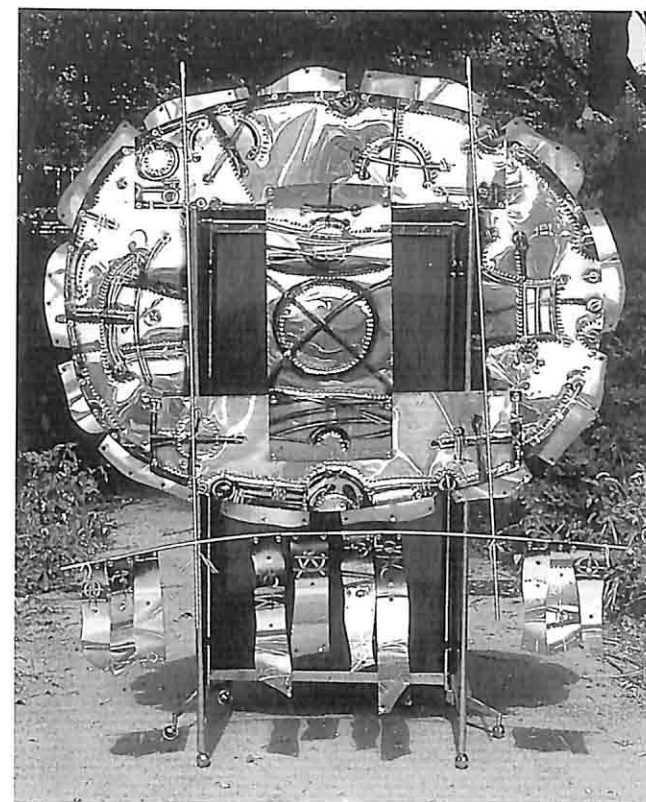

โครงสร้างและสัญลักษณ์ในสภาวะการณใหม่
Structure and Symbolic in Modern Existence
Dimensions variable, 1988

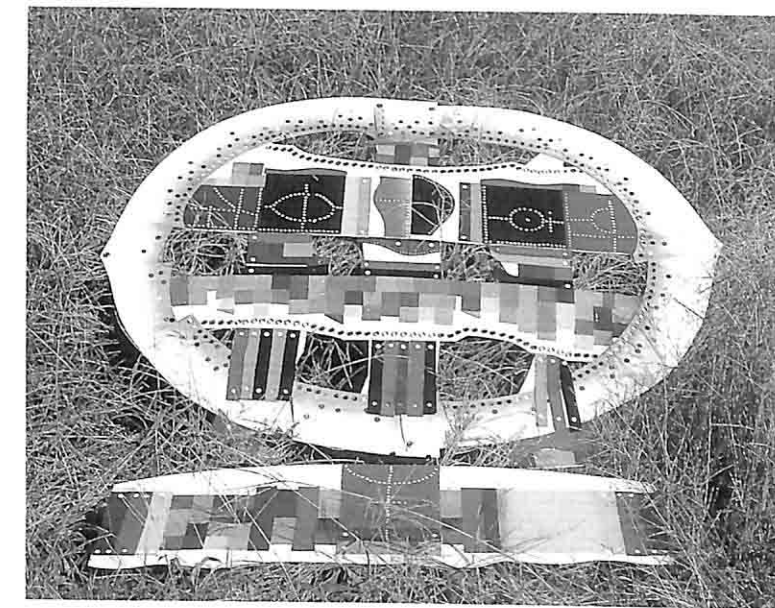
มีการใช้รูปทรงของเสื้อผ้าที่แขวนอยู่ตามราวตากผ้าในบริเวณชุมชนมาสร้างรูปทรงขึ้นใหม่ในลักษณะนามธรรมภายใต้วัสดุที่เป็นผลมาจากผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อแสดงทัศนะของชีวิตชุมชนกับสิ่งใหม่ในสภาพแวดล้อมของชีวิตประจำวัน และนำพลาสติก โลหะ ผ้าและเชือกเข้ามาใช้ในการจิตรกรรม โดยฉีก ทิ้ง เสา เจาะ ภายใต้รูปในจินตนาการที่มุ่งสะท้อนสภาวะสังคมที่รู้สึกในขณะนั้น

ผลงานชิ้นนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการทดลองวัสดุสังเคราะห์ที่มีรูปทรงและสีเส้นต่างกับวัสดุธรรมชาติเข้าร่วมอยู่ในผลงาน รวมทั้งการขยายพื้นที่และขนาดของรูปทรงต่างๆ ให้มีขนาดใหญ่และใช้พลาสติกแทนค่าอาการกิริยาของการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ให้อิสระต่อโครงสร้างและรูปทรงทั้งมวลโดยการไม่ยึดเข้าในเฟรมแต่ใช้วิธีซึ่งปล่อยให้โครงสร้างและรูปทรงอยู่กับสภาพแวดล้อมจริงถูกกระแสลมพัดพาให้พลิ้วไปกับพื้นที่ของผนังสถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมภายนอก

มีการใช้วิธีการดำเนินงานด้วยการบันทึกภาพเหตุการณ์ทั้งด้านภาพถ่ายและภาพวาดลายเส้นจากการเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับชุมชนในแฟลตคลองจั่นของการเคหะแห่งชาติ ภายหลังจากการสเก็ตช์หารูปทรงและโครงสร้างที่พอใจในการติดตั้งผลงานจริงบริเวณอาคารของชุมชนแล้วจึงขยายผลงานด้วยวัสดุจริง สร้างเรื่องราวของการเปลี่ยนแปลงลงบนพลาสติก ผ้าและเชือก ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ การบังคับให้ผลงานจริงเกิดขึ้นตามแบบร่างทำได้ยาก จึงแก้ปัญหาดังกล่าวโดยปล่อยให้วัสดุเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของตัวเอง ปัญหาที่พบอีกประการหนึ่งก็คือปริมาณพื้นที่ภายนอกและสภาพแวดล้อมจริงมีผลอย่างยิ่งต่องานซึ่งต้องขยายขนาดผลงานให้โครงสร้างและรูปทรงมีขนาดใหญ่อุปถัมภ์กันผนังภายนอก

นิปปอน / Nippon
200 x 200 cm., 1985

หน้าเด็ก / Child's Face
120 x 120 cm., 1985

Rama IX Art Museum Foundation

โครงสร้างและวัสดุสังเคราะห์ระยะที่ 2 (ช่วงศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น)

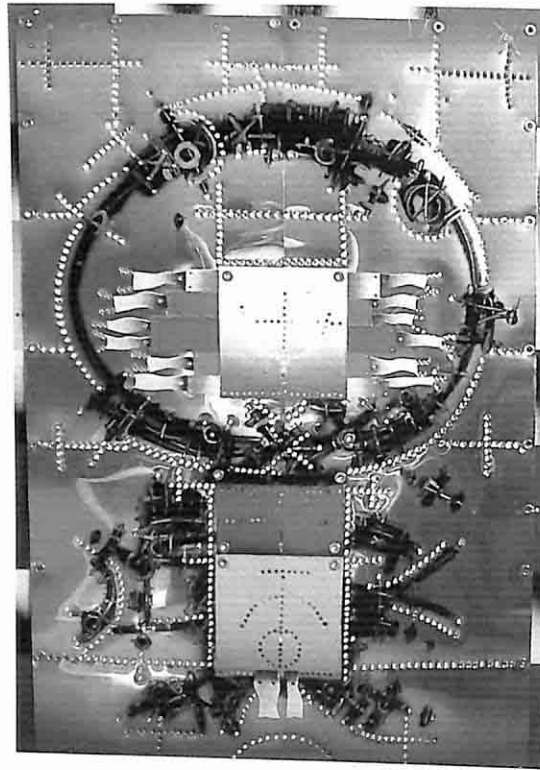
ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2527 ผมได้รับทุนจากรัฐบาลญี่ปุ่นไปศึกษาศิลปะ ณ กรุงโตเกียว ในโครงการ Teacher Training Programme และได้ทำงานชุด “ชีวิตและสภาวะการณใหม่” (Modern Existence) ความเชื่อเดิมยิ่งกระชับแน่นขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมใหม่ในประเทศญี่ปุ่นที่รายล้อมด้วยเทคโนโลยีร่วมสมัย ความสะดวกสบายของชีวิตประจำวัน ความงดงามของเมือง ชีวิตผู้คนภายใต้ผลของการพัฒนา ซึ่งเลยล้นขอบเขตของความต้องการและความจำเป็น เป็นผลต่อการทำงานชุดนี้มาก

การเปลี่ยนแปลงถิ่นที่อยู่จากสังคมไทยไปสู่สังคมญี่ปุ่น ซึ่งมีสภาพแวดล้อมใหม่ มีขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมที่ผิดแผกไปจากเดิม ความแตกต่างของชีวิตความเป็นอยู่ที่ได้พบเห็น รวมถึงทัศนะของความเชื่อ ความศรัทธาในลักษณะต่างๆ ความงามของธรรมชาติที่ซ่อนเร้นอยู่ในสังคมสมัยใหม่ของญี่ปุ่นทั้งชีวิตผู้คน การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ชีวิตเด็ก ตลอดจนสภาพบ้านเมืองและสถาปัตยกรรมต่างเป็นแนวเรื่องให้เกิดความคิดและความรู้สึกตอบโต้อยู่ในใจ และจากการได้เดินทางดูภูมิประเทศ ได้เห็นสภาพต่างๆ ทั้งในเมืองและชนบท จึงเก็บเอาความบันดาลใจจากเรื่องราวเหล่านี้บันทึกขึ้นร่วมกับจินตนาการที่ตัวเองมีอยู่

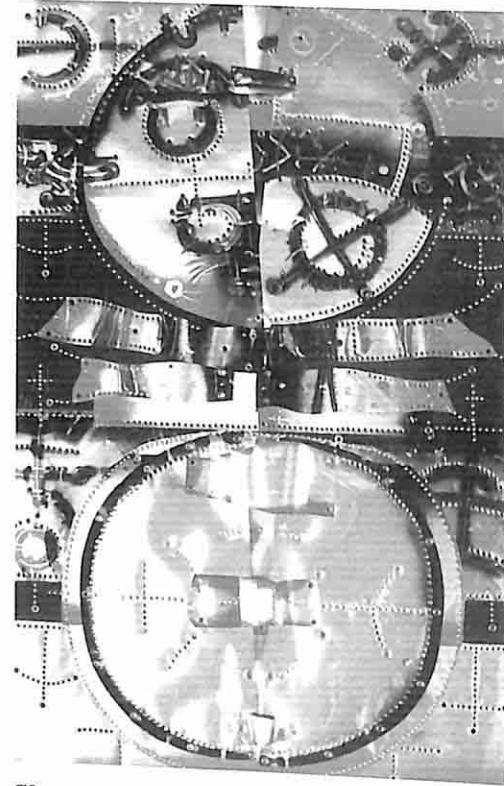
ด้วยเหตุผลที่ยังมีความพอใจส่วนตัวกับวัสดุที่ได้สร้างในงานชื่อ “ชีวิตและสัญลักษณ์ในชุมชน” เมื่อต้นปี 2527 ดังนั้นจึงทดลองใช้วัสดุ พลาสติก โลหะ และเชือก ขึ้นใหม่อีกครั้ง

เรื่องราวและสิ่งแวดล้อมยังคงมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว ความคิดเกี่ยวกับสัญลักษณ์ ความก้าวหน้าของการพัฒนาทางด้านวัตถุ ตลอดจนเทคโนโลยีที่รายล้อมยังคงเป็นโครงเรื่องในการแสดงออกของความคิดในใจ แต่ความรุนแรงที่ต้องการกระทำให้รูปทรงบิดเบี้ยว หักเห ถูกฉีก ทิ้ง ลดน้อยลงไป จึงสร้างรูปทรงที่เรียบง่ายมากขึ้น และนำรูปทรงย่อยมาประกอบเพื่อให้เกิดโครงสร้างใหญ่

สิ่งหนึ่งที่ตระหนักก็คือ สภาพของความก้าวหน้าและอิทธิพลของเทคโนโลยีที่อยู่รอบตัว ซึ่งมีอาจหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยส่วนลึกนั้นมิใช่ว่าไม่พอใจ แต่ทว่าในการยอมรับนั้นมีความเกรงกลัวรวมอยู่

วัยเด็ก / Childhood
100 x 80 cm., 1986

ชีวิตและสภาวะการณ์ใหม่ / Modern Existence
180 x 120 cm., 1986

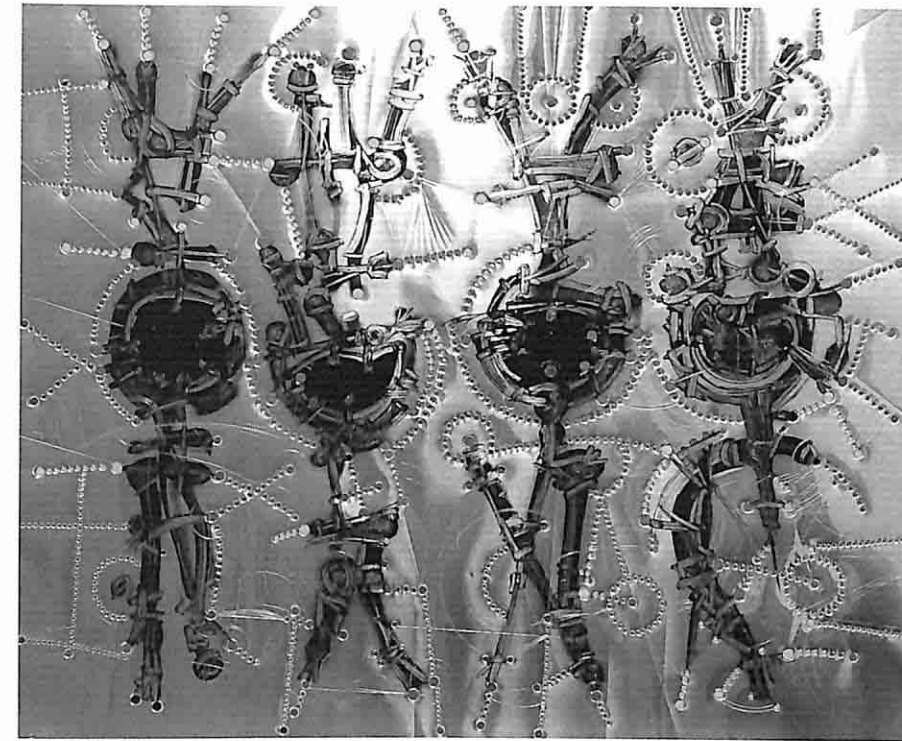
การพัฒนาผลงานได้ดำเนินต่อเนื่องมา โดยการนำเอาวัสดุที่มีความมันวาว คือ อะคริลิก สเตนเลส ลวด โลหะต่างๆ ผ้าและสีของวัสดุ เข้าร่วมในการทำงาน ทั้งนี้ก็เพื่อให้รูปแบบที่เกิดขึ้นสนองตอบความคิดและบรรยากาศของสภาพสังคมที่เห็น

ผลงานชุด “ชีวิตและสภาวะการณ์ปัจจุบัน” นั้นมีเรื่องราวที่นำมาเป็นโครงเรื่องของการทำงานอยู่ดังนี้คือ

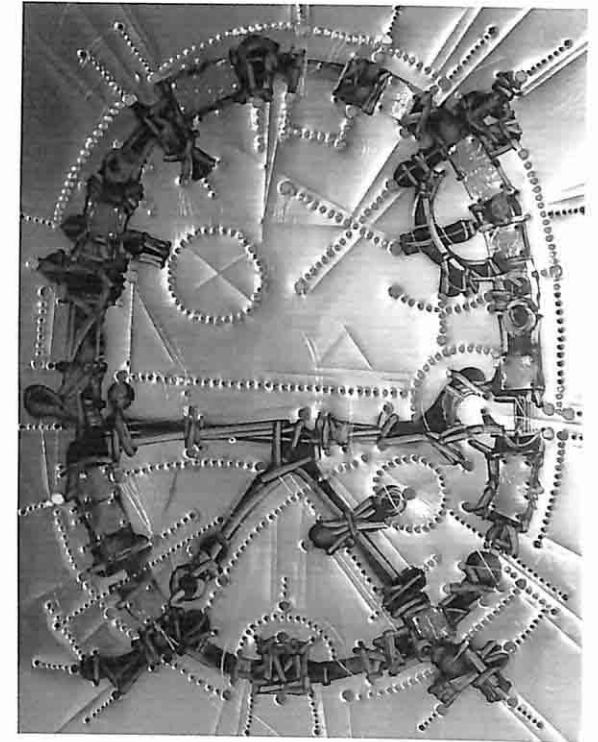
1. ชีวิตของคนและเรื่องราวของเด็ก
2. เครื่องหมายและสัญลักษณ์
3. บรรยากาศและความรู้สึกที่ได้รับจากสภาพแวดล้อม

จากการเริ่มพิจารณารูปทรงที่พอใจ และสิ่งแรกที่เห็นเมื่อพบกับเพื่อน เด็กๆ และผู้คนคือ “ใบหน้า” จึงนำเอารูปทรงและเส้นต่างๆ ของใบหน้าที่ได้สรุปเป็นโครงเส้นง่ายๆ เป็นจุดเริ่มต้นในการทำงาน แทนคำจังหวะของเส้น จุด และสีลงไปตามจังหวะที่พึงพอใจ เพื่อให้รูปทรงที่เกิดขึ้นจากวัตถุเกิดการเคลื่อนไหวและดูมีชีวิต หายใจได้ ทั้งนี้โดยวัสดุที่นำมาใช้นั้นให้ผลต่อความรู้สึกต่อสภาพความเป็นไปของสิ่งแวดล้อมใหม่ ผลงานเหล่านี้ได้แก่ภาพ “หน้าเด็ก” “ใบหน้า” และภาพชื่อ “วัยเด็ก”

ความคิดที่ผูกพันในเรื่อง ชีวิต และเทคโนโลยีร่วมสมัย มีความรุนแรงมากขึ้น จนบอกไม่ได้ว่าตนเองพอใจสิ่งเหล่านี้หรือไม่ คำตอบที่มีได้ก็เพียงส่วนหนึ่ง คือในส่วนลึกนั้นจะต้องรับเอาสิ่งเหล่านี้เข้ามาโดยมีอาจหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความต้องการที่จะให้ผู้คนมีส่วนรับรู้ถึงพลังอำนาจใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นแนวความคิดการทำงานชุดนี้ ทั้งนี้ก็เพื่อจะบอกถึงสิ่งที่จะเกิดความงามที่เคลือบแฝงอยู่กับความน่ากลัว โดยกำหนดเรื่องจากความบังเอิญเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของชีวิต สันติภาพ รวมทั้งทัศนะที่มีต่อสังคมสมัยใหม่จากภาพชื่อ “ว่าแห่งสันติภาพ” และภาพชื่อ “นิปปอน” และสร้างความบังเอิญจากสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เห็นในผลงานชื่อ “ทิวทัศน์ 1” และ “ทิวทัศน์ 2”

Mechanical Structure No.1/1991
100 x 130 cm., 1991

Mechanical Image No.4/1991
100 x 80 cm., 1991

ชุดที่ 4 พ.ศ. 2530-2535 “จิตรกรรมชุดโลหะและสื่อประสม”

ประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานศิลปะที่มุ่งค้นหาและสร้างสรรค์มาโดยตลอด เป็นพลังผลักดันให้เกิดความมุ่งมั่นและเกิดแนวความคิดที่สรุปผลต่อเนื่องต่อกันมาตามลำดับ ทักษะและความเชื่อถูกขัดเกลาด้วยสภาพสังคมที่รายล้อมตนเอง การดำรงชีวิตและการรับรู้ใหม่ประดังเข้ามาอยู่ตลอดเวลา สิ่งต่างๆ เหล่านี้ มีผลอย่างยิ่งต่อทัศนคติ และการแสดงออกในงานสร้างสรรค์ศิลปกรรม

ผมตระหนักถึงสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสภาวะดังกล่าวนั้นขยายวงกว้างออกสู่ชีวิตมนุษย์ และสรรพสิ่งทั้งปวง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมที่เกิดจากความเจริญทางด้านวัตถุ วัสดุสังเคราะห์และผลผลิตทางอุตสาหกรรมเจริญรุดหน้าอย่างเหลือล้น ทุกแห่งหนทุกชุมชนรับเอาความเจริญทางเทคโนโลยีเข้ามาร่วมอยู่ในชีวิตความเป็นอยู่และเริ่มรู้สึกถึงความคิดเปลี่ยนไปจากเดิมไปสู่การยอมรับ รู้สึกว่าสิ่งแปลกใหม่เหล่านี้ผูกพันกับตัวเอง กับเพื่อนมนุษย์ กับสังคมและการดำรงชีวิตทั้งปวง และนับวันจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับมากยิ่งขึ้น สิ่งที่มีอยู่ก็คือสิ่งแปลกใหม่และผลผลิตเหล่านี้ น่าจะอยู่ร่วมกับมนุษย์เสมือนหนึ่งเป็นเพื่อนหรือคนรู้จักกันได้ จึงสรุปแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นดังนี้คือ

สร้างงานสะท้อนเทคโนโลยีในปัจจุบันให้มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม การดำรงชีวิตและธรรมชาติ ภายใต้รูปทรงที่มีโครงสร้างไม่แน่นอน รูปทรงที่เกิดขึ้นจากวัสดุสังเคราะห์และรูปทรงที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีสมัยใหม่

การเสนอความคิดนี้ก็เพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมใหม่อันเป็นการผสมผสานทัศนคติความเชื่อดนเองกับสิ่งที่ได้เห็นและรู้สึกในรูปของโครงสร้างและรูปทรงใหม่ที่มีความหมายต่อชีวิตและสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นการแสดงออกของการตอบรับและตอบโต้กับสิ่งที่เกิดขึ้นในพลังอำนาจและกฎเกณฑ์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับทุกชีวิต